

HÍVOM A CSALÁDOKAT Márciusban, Szent Erzsébet évében

Kedves családok és házaspárok, kedves családokat szerető szerzetes- és paptestestvérek, kedves mindnyájan, akik a család és az élet mellett álltok!

Március: Szent Erzsébet – szentek utódja és elődje. Szent Erzsébet Árpád-házi volt, magyar földről származott. Az ország nagyjai és szentek voltak elődei, utódai között boldogok, szentek, uralkodók találhatók. Az életszentség felé vezető út szerves része a bölcső előtti és koporsó utáni szakasz is. Elődeinket nem választhatjuk meg, de örökségüket tudatosan vállalnunk kell; az értékeket ápolva, a hibákat jóvá téve. Minden generáció akkor tölti be hivatását, ha az előtte járónál jobbra tud válni, az utódoknak pedig alapot tud adni a még jobbra váláshoz.

Mások életéből tanuljuk meg, melyek a sikeres élet feltételei, és mi okoz kudarcot, - tanította Arisztotelész. Mások élet-tapasztalataiból, életének példájából is okulva határozhatunk céljainkról, törekvéseinkről, dönthetünk, hogy mire törekedjünk, és mit kerüljünk el. A példaképek segítenek következetesnek maradnunk, amikor napi, pillanatnyi helyzetünk összeütközésbe kerül értékrendünkkel; lehetővé teszik, hogy az előttünk járó generációk tapasztalatait felhasználva váljunk jobbra, nemesebbé. Az idők azonban változnak, és meg kell értenünk az idők jelét: a példaképek nem lehetnek sem minden kritika és megfontolás nélküli normává, sem eleve elvetendő, elavult, ósdi figurává.

Az ősök tisztelete és számon tartása az emberi társadalommal egyidős szokás. A történelem nem velem kezdődik, benne vagyok egy láncolatban. Egy szibériai törzsnél az ősök dicsérete 27 nemzetségig visszamenőleg táborúzi énekként hangzik el. Nemzetségtáblákat találunk az Ó- és Újszövetségben, és a felsoroltak között nem csak minta-szentek vannak, hanem gyengeséget hordozók is. Jézus Krisztus nemzetségtáblájában is akadnak gyarló emberek, az evangélisták mégsem hagyták ki ezeket sem. Az ilyen ősök, ha nem is könnyítik meg életünket, hisz nyomot hagyhatnak bennünk, de nem is determinálnak bennünket. Szabadok vagyunk, hogy életünkben megvalósítsuk a szépet, az igazat, a jót és a szentet, gyarlóságuk nem jogosít fel arra sem, hogy ugyanazokat a hibákat kövessük el, mint ők. Nem csak Isten előtt vagyunk felelősök a saját és utódaink életéért, hanem az ősök előtt is. Felelősök vagyunk azokért az értékekért is, amelyeket az ősök ránk hagyományoztak. „Erről az örökségről nem mondhatunk le; állandó hálával és mindig megújuló követési szándékkal kell viszonyulnunk hozzá,” írta II. János Pál pápa a 20. század szentjeiről (NMI 7.)

Öregjeid milyen gazdagságát tudod felsorolni? Melyik ősödet követted leginkább gondolataidban, cselekedeteidben? Milyen mintákat követsz? Mit adott nektek őseitek sírjának látogatása?

Nemzedékek láncolatában állunk, ősök sokaságának örökségét kaptuk ajándékba, vagy tehertételként. Tudatosítsuk magunkban, hogy mi is nyomot, mintát hagyunk az elkövetkező nemzedékben, gyermekeinkben, unokáinkban. Fontos, hogy tovább dolgozzunk értékes családi hagyományainkon, a jó és nemes hagyományok láncolata ne szakadjon meg. Gyermekeink keservesen szenvednék meg, ha gyökértelenül, ősök és elődök példáit nélkülözve kellene megtalálniuk önmagukat. Rajtunk múlik, hogy tovább árad-e az élet, vagy velünk megszakad, elveszítjük-e, vagy tovább éltetjük a hagyományokat. Fegyelmezetttségünkkel és fegyelmezetlenségünkkel, Istenhez való viszonyunkkal, hűtlenségünkkel és kitartásunkkal egyaránt érvényre jut felelősségünk, őseink és utódaink tisztelete.

Mi az, aminek örülnék, ha a következő nemzedék is tovább vinne az életemből? Meglátogattátok-e azt a falut, helyet, ahonnan a szülők származnak? Gyarapítjuk-e a jövő nemzedék lelki, szellemi, anyagi javait? Jelen nemzedékünk milyen értékeket örökít tovább, és milyen lelki, szellemi, tárgyi értékeket kellene továbbadnia?

Szent Erzsébet nevét nem tudjuk kimondani anélkül, hogy ne emlegessük az elődöket és utódokat, Szent Istvánt és Imrét, boldog Gizellát, Skóciai szent Margitot, Szent Kingát, Árpád-házi Szent Margitot, Szent Lászlót és a többieket, hiszen nincs az európai történelemben még egy olyan uralkodóház, amely annyi boldogot és szentet adott volna a világnak, mint az Árpád-ház. A szent ősök jelen vannak Szent Erzsébet életszentségében is. Bár Németországban élte le életét, de Magyarországra ma is úgy hat, mint magyar királylány. A magunkénak érezzük anélkül, hogy ki akamánk sajátítani, kultusza jelen van most is, példa- és eszménykép. Szent Erzsébetet nem úgy tiszteljük, mint egy régmúlt történelmi személyt, hiszen mindig modern marad. Ha Európa nem csak ünnepelné a szenteket, hanem követné is példájukat, akkor nem dúlta volna annyi háború, akkor új arca lenne Európának. Ne csak ünnepeljük a Szent Erzsébet-évet, hanem tegyünk azért, hogy példája váljon léletté, valósággá a mai Magyarországon!

XVI. Benedek pápa mondta: vannak a fejlődésben krízis-korszakok, most is egy ilyenek vagyunk tanúi. Széteső korunkban sokszor azzal dicsekszenek az emberek, amit inkább szégyellniük kellene. Mikor nemzetünk jövőjéért aggódunk, vegyük számba nemzetünk nagyjait, azokat, akiknek értékrendje szilárd, akiknél a közjó megkérdőjelezhetetlenül az egyéni érdek fölött áll, és akik túl tudnak látni a jelen valóságán, az immanencián, akiknél a személy nem zsugorodott össze a test mögött. Nemzetünk egy része nem a jövőre figyelve tervez, nem erkölcsi elvek mentén él, hanem érdekeket hajszol. Aki felelősséget érez a jövőért, nem vesz fel olyan kölcsönöket, amelyek a jövőt veszik el az emberektől, nem rontják a jövő nemzedék életének feltételeit a környezet rombolásával, elszennyezésével.

Magyar szentjeink tisztelete, megismerése mennyire jellemzi családunkat? Mennyire törődünk nemzetünk nagyjainak emlékével, tetteivel, példájával?

„Éveink száma a hetven esztendő, ha eléri, / vagy az erőseké a nyolcvanat, / és azok nagy része is munka és fájdalom, / gyorsan elmúlnak, és mi elmegyünk.” Írta a Zsoltáros. (Zsolt 90, 10.) A generációk közötti viszony korunkban változik, az öreg ember még aktív, a fiatal sokáig készül önállóságra, mégis csökken a generációk közötti szolidaritás. Az egészséges viszonyhoz alázatra is szükség van, ez ma nem divatos erény. A szolgáló szeretet alázat nélkül csak látszat, és inkább bomlasztja a generációk közötti egységet, mint építi.

Valenciában a Családok Világtalálkozóját megelőző kongresszus három síkon zajlott: volt az ifjúságnak, a nagyszülőknek, és a szülőknek összejövele. Üzenetértéke volt ennek. Keresztény családban újra egymásra kell találnia a három nemzedéknek. A diktatúrák nem véletlenül próbálták éppen ezt az egységet megsemmisíteni. A nagyszülők nem csupán gyermekmegőrző automaták, hiszen ők képesek továbbadni a családot, az egyházat, és nemzetünk hagyományait, kiegyensúlyozni a szülők fiatalos lendületét. Az unokák és szülők a maguk dinamizmusával bevonva az idősebbeket a mindennapokba visszatartják őket az előregedéstől.

Osszatok meg a generációk együttműködéséről pozitív példákat! Hogyan tudjátok megmutatni nagyszüleitek iránti tiszteleteteket, megbecsüléseketeket? Mik azok az értékek, amelyeket gyorsan változó világunk ellenére az idősebb generáció példája nyomán tettetek magatokévá?

Hívom a családokat, merítve elődeik példájából alapozzák meg utódaik jövőjét!

Bíró László
A MKPK családreferens püspöke,
a Magyar Katolikus Családegylet elnöke